

Zpravodaj Československého sdružení uživatelů TeXu

Michal Voců

Integrované prostředí pro TeX (zvané TeXShell)

Zpravodaj Československého sdružení uživatelů TeXu, Vol. 2 (1992), No. 2, 85–87

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/149625>

Terms of use:

© Československé sdružení uživatelů TeXu, 1992

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

Integrované prostředí pro T_EX (zvané T_EXShell)

Program T_EXShell představuje pohodlné, uživatelsky příjemné integrované prostředí pro T_EX. Umožní vám (po nastavení konfigurace T_EXu tak, jak ji používáte na svém počítači) snadnou přípravu dokumentů, jejich překlad T_EXem, zobrazení na obrazovce a vytištění na tiskárně. Je v podstatě náhradou za program MENU.EXE a systém *.BAT souborů dodávaných v balíku ζ T_EX. T_EXShell obsahuje vlastní integrovaný editor a všechny další potřebné programy jsou volány přímo z T_EXShellu (T_EX, ovladače pro obrazovku a tiskárnu, BIBT_EX, T_EXCad, případně externí editor a další uživatelem definované pomocné programy).

T_EXShell byl napsán v jazyce Turbo Pascal verze 6.0 firmy Borland a využívá systém unit zvaný Turbo Vision, který dává programu profesionální vzhled a snadné ovládání pomocí menu s plnou podporou myši. Dialog s uživatelem probíhá prostřednictvím oken a dialogových boxů, k dispozici je kontextově závislá nápověda. Škoda jen, že autor nevyužil schopnost stavového (spodního) řádku zobrazovat v každé situaci stručnou nápovědu.

Před prvním použitím T_EXShellu je nutné nastavit konfiguraci, tj. vytvořit správný soubor *.CFG. Ten v sobě zahrnuje údaje o adresáři pro zdrojové texty, grafické soubory, fonty a metriky, indexové styly a programy T_EXCad apod., dále jména překladače T_EXu, externího editoru, ovladačů tiskáren a obrazovky, prostředí (environments) pro jednotlivé volané programy a parametry příkazových řádků pro jednotlivá volání. Základní konfigurační soubor má jméno TEXSHELL.CFG, kromě něj je možné vytvořit konfiguraci ke každému zdrojovému textu. Příslušný soubor pak má jméno <text>.CFG. Tento soubor se automaticky otevírá při otevření příslušného textu a ukládá při jeho uzavření. Pokud T_EXShell nezná jméno .CFG souboru, použije standardní TEXSHELL.CFG.

Vestavěný editor je editor převzatý z balíku Turbo Vision. Není příliš pohodlný, neumožňuje například automatický přechod na novou řádku a maximální velikost zpracovávaného textu je 64K, takže se spíše hodí na opravy než k psaní textu. Pokud jej budete používat k tomuto účelu, jistě využijete jeho schopností. Kromě všech obvyklých operací vyhledávání a nahrazování řetězců to je například možnost otevřít najednou až

devět souborů (každý ve zvláštním okně), libovolně mezi nimi přenášet či kopírovat bloky textu, prohlížet si současně protokoly o překladu (soubory *.LOG), podle vlastní vůle a vkusu měnit polohu, velikost i barvu oken a podobně.

Pokud chcete již napsaný a přeložený text prohlédnout nebo vytisknout, $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ Shell zavolá příslušné obslužné programy. Pro ně je možné nastavit parametry – ovšem pomocí přepínačů na příkazovém řádku. Bylo by velmi pohodlné, kdyby $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ Shell nabízel při nastavování těchto parametrů jakési menu, kde by byly jednotlivé možné volby uvedeny v jazyce člověku přístupném, a do příkazového řádku se ukládaly automaticky.

Instalace programu je jednoduchá, autor ji totiž nechal zcela na vás. Stačí tedy vytvořit na disku vhodný adresář a do něj rozbalit patřičný archivní soubor. Po úspěšném rozbalení zbývá nastavit konfiguraci, což je patrně nejsložitější operace. Když totiž nastavujete v položce **OPTIONS** jednotlivé parametry, například adresáře, $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ Shell vždy kontroluje, zda uvedené adresáře či soubory existují. Pokud zadáte jméno neexistujícího souboru nebo adresáře, $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ Shell odmítne opustit dialogový box a nastaví kurzor na chybné jméno. Bohužel ale neposkytne žádné další informace ani možné varianty (například strom adresářů apod.). Jestliže tedy neznáte všechny cesty k souborům zpaměti, nezbyvá vám než zrušit dialogový box a přijít tak o již nastavené údaje. Pomocí **OPTIONS** nelze nastavit $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ ové formáty, zde musíte přepsat konfigurační soubor přímo vhodným editorem (lze i $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ Shellovým).

Pokud $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ Shell z nějakých důvodů nemůže uložit na disk svůj *.TMP soubor při volání $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ u, DosShellu či dalších programů, oznámí chybu, ale pokračuje dál, jako by vše bylo v pořádku – že se vloudila chybička, poznáte v okamžiku, kdy je třeba vrátit se zpět do $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ Shellu. Nejde to, a v horším případě musíte znovu zavést operační systém. $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ Shell vytváří *.TMP soubor buď ve svém adresáři, nebo v adresáři daném systémovou proměnnou TMP. Příčinou chyby může být nedostatek místa, chybějící přístupová práva na síti, ale i neúmyslné smazání *.TMP souboru.

$\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ Shell sice umožňuje nastavit všechny možné i nemožné parametry, ale nepodařilo se mi nastavit adresář pro *.DVI soubory. $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ Shell je ukládá vždy do adresáře se zdrojovým textem. Nepomohlo ani nastavení parametrů příkazové řádky pro překlad $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ em, protože v $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ Shellu můžete definovat jen část příkazové řádky mezi jménem *.EXE souboru a jménem zdrojového textu. $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ Shell totiž za vámi definovanou část

připojí jméno zdrojového souboru automaticky. Pokud tam toto jméno umístíte sami, příkazová řádka bude mít příliš mnoho parametrů.

Při psaní textu a jeho překladu se mi dvakrát stalo, že $\text{\TeX}$ Shell přestal reagovat na klávesy a „zatuhnul“. Bylo to v případě, kdy jsem se snažil prohlížet příliš dlouhý *.LOG soubor. Nejsem si jist, jestli je to skutečně chyba $\text{\TeX}$ Shellu, nebo pouze náhodná shoda okolností.

$\text{\TeX}$ Shell není napsán pro používání v zemích, které trápí problém vlastní podivné abecedy. Pro psaní češtiny je nutné před spuštěním $\text{\TeX}$ Shellu do paměti nainstalovat vhodný ovladač a před překladem musíte zkonvertovat soubor do kódu vhodného pro $\text{\TeX}$. Bohužel tím ztrácíte možnost použít k ovládání programu některé kombinace kláves (pokud je zapnuta česká klávesnice).⁴⁾

$\text{\TeX}$ Shell je uživatelsky příjemné integrované prostředí, které vám zjednoduší přípravu dokumentů v $\text{\TeX}$ u od jejich napsání až po vytisknutí. Trochu práce dá jeho přizpůsobení českým a vašim poměrům, ale tato námaha se vyplatí. Ovládání je velmi snadné – systém menu je přehledný a téměř všeho lze dosáhnout pomocí myši. Ve srovnání s menu, které je obsaženo v balíku $\zeta\text{\TeX}$, je tento systém velmi flexibilní, změna konfigurace nevyžaduje přepsání dávkových souborů. Dokumentace k programu je velmi podrobná. Některé nedostatky, kterými program trpí, se snad podaří v dalších verzích odstranit, a potom bude $\text{\TeX}$ Shell jistě velmi užitečným nástrojem.

Michal Voců,
MFF UK

- Jedním ze zajímavých editorů je i **Multi-Edit**, s jehož relativně plně funkční demo-verzí se patrně řada z vás měla možnost seznámit. Testovali jsme ji před několika měsíci, když nám ji přinesl kolega Jaroslav Antoch. Nyní nám Multi-Edit 500P nezávisle doporučil kolega Ivan Lukáč z Bratislavy. Plnou verzi distribuuje firma American Cybernetics, 455 S. 48th St. Suite 107, TEMPE, AZ 85281, USA. Pokud však budete o koupi uvažovat, rozhodně vám doporučujeme se nejdříve seznámit s demo-verzí.

⁴⁾ Toto neplatí pro každý ovladač. Rovněž není nutno konvertovat soubor psaný česky, používáme-li $\text{em}\text{\TeX}$ a vhodnou **tcp** tabulku při vytváření formátu. (Pozn. redakce.)